

Internationale Tarweovereenkomst, op 19 april 1962 te Washington gesloten

BRIEF VAN DE MINISTER VAN BUITENLANDSE ZAKEN

Nr. 1

Ter griffie van de Tweede Kamer der Staten-Generaal ontvangen: 21 december 1962.

De wens, dat deze overeenkomst aan de uitdrukkelijke goedkeuring van de Staten-Generaal zal worden onderworpen, kan door of namens de Kamer of door ten minste dertig leden der Kamer of door de Gevolmachtigde Minister van Suriname, onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen, te kennen worden gegeven uiterlijk op 20 januari 1963.

's-Gravenhage, 14 december 1962.

Ter voldoening aan het bepaalde in artikel 60, lid 2, en onder verwijzing naar artikel 61, lid 3, van de Grondwet, als ook naar artikel 24, eerste lid, van het Statuut van het Koninkrijk der Nederlanden, de Raad van State van het Koninkrijk gehoord, heb ik de eer U Hoogedelgestreng hiernevens over te leggen de tekst en de vertaling in het Nederlands van de op 19 april 1962 te Washington gesloten Internationale Tarweovereenkomst, met bijlagen, (*Trb.* 1962, 57)¹⁾.

Een toelichtende nota bij de Overeenkomst gelieve U Hoogedelgestreng hiernevens aan te treffen.

Wat het Koninkrijk der Nederlanden betreft zal de Overeenkomst voor het gehele Koninkrijk gelden.

Aan de Gouverneurs van Suriname en van de Nederlandse Antillen is verzocht, bijgaande stukken op 21 december 1962 over te leggen aan de Staten van Suriname onderscheidenlijk van de Nederlandse Antillen.

De Gevolmachtigd Ministers van Suriname en van de Nederlandse Antillen zijn van de overlegging in kennis gesteld.

De Minister van Buitenlandse Zaken a.i.,
J. DE QUAY.

Toelichtende nota

Inleiding

Van 31 januari tot en met 10 maart 1962 werd onder auspiciën van de Verenigde Naties te Genève een Internationale Tarwe Conferentie gehouden, welke ten doel had het sluiten van een nieuwe tarwe-overeenkomst, ter vervanging van de huidige Overeenkomst van 1959 (zie laatstelijk *Trb.* 1960, 169), die per 1 augustus 1962 is afgelopen.

Aan deze Conferentie hebben de volgende landen deelgenomen:

exporterende landen: Argentinië, Australië, Canada, Frankrijk, Italië, Mexico, Spanje, de Sovjet-Unie, de Verenigde Staten van Amerika en Zweden;

importerende landen: België en Luxemburg, Brazilië, Ceylon, Columbia, Cuba, Dominicaanse Republiek, de Bondsrepubliek Duitsland, Finland, Griekenland, Ierland, India, Indonesië, Israël, Iran, Japan, Korea, Liberia, Lybië, Marokko, het Koninkrijk der Nederlanden, Nieuw-Zeeland, Nigeria, Noorwegen, Oostenrijk, Pakistan, de Philippijnen, Polen, Portugal, Rhodesië en Nyasaland, Saoedi-Arabië, de Verenigde Arabische Republiek, het Verenigd Koninkrijk, Vaticaanstad, Venezuela, Zuid-Afrika en Zwitserland.

De Conferentie werd op 10 maart 1962 besloten met het vaststellen van de tekst van een nieuwe Overeenkomst, die per 1 augustus 1962 in werking is getreden (*Trb.* 1962, 57).

Structuur van de Overeenkomst en belangrijkste rechten en verplichtingen

Aangezien de structuur van de Overeenkomst van 1959 bevredigend werd geacht, is deze voor de Overeenkomst van 1962 behoudens enkele kleine wijzigingen gehandhaafd. De belangrijkste verplichtingen zijn in beginsel ongewijzigd gebleven.

¹⁾ Nedergelegd ter griffie, ter inzage van de leden.

Aan
de Heer Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal

Zij zijn neergelegd in de artikelen 4, 5 en 6.
Hieronder moge enkele artikelen nader worden toegelicht.

Het nieuwe *artikel 3* beoogt het onderscheid tussen handelsaankopen en bijzondere transacties scherper te definiëren. De definitieve beslissing of een transactie als een handelsaankoop of een bijzondere transactie beschouwd dient te worden is thans in handen van de Tarweraad gelegd.

Volgens *artikel 4* verplichten de importerende landen zich om een bepaald percentage van hun commerciële tarwe-aankopen te verrichten bij de exporterende landen tegen prijzen binnen de prijsgrenzen.

De redactie van *artikel 4* van de Overeenkomst van 1959 liet ruimte voor de interpretatie, dat de verplichting tot afname binnen de vastgestelde prijsgrenzen slechts gold voor de door de importeurs gegarandeerde hoeveelheid. De nieuwe redactie maakt het onbetwistbaar, dat de prijsgrenzen gelden voor alle commerciële aankopen bij aangesloten exporterende landen, dus ook voor commerciële aankopen boven de percentage-verplichting.

In de oude Overeenkomst bedroeg de gemiddelde afnameverplichting van de importerende landen ongeveer 70%; volgens de nieuwe Overeenkomst zal dit ongeveer 85% zijn. Voor het Koninkrijk zal de procentuele afnameverplichting 90% bedragen. Van belang is hierbij de in *artikel 12, derde lid*, neergelegde bepaling, die het mogelijk maakt het verplichte afnamepercentage te corrigeren indien een invoerend land met betrekking tot dit percentage in zijn belangen ernstig zou worden geschaad door het niet deelnemen aan of het opzeggen van de Overeenkomst door een of meer van de belangrijke uitvoerende landen. Op voorstel van de Koninkrijksdelegatie zal in dat geval de grootste jaarlijkse afname gedurende vier referentie-jaren van het niet-deelnemend of opzeggend land dienen als correctiefactor. In de praktijk betekent dit, dat bij niet-deelname van de Sovjet-Unie voor het Koninkrijk slechts een percentage zal gelden van ongeveer 55. In de Overeenkomst van 1959, waartoe de Sovjet-Unie niet is toegetreden bedroeg dit percentage 75. Overigens heeft de waarschijnlijke toetreding van de Sovjet-Unie tot de onderhavige Overeenkomst tot gevolg, dat alle grote tarwe exporterende landen aan de Overeenkomst zullen deelnemen. Voor de overige export-landen verliest daardoor de procentuele afnameverplichting aanzienlijk aan betekenis: tot dusverre werden de aankoopmogelijkheden van importeurs in de Sovjet-Unie beperkt door het zogenaamde vrije percentage.

De procentuele aankoopverplichting van de importeurslanden in de 1959 overeenkomst hield een automatische beperking in voor importeurs van de tarwe-aankopen bij niet-deelnemende exporteurslanden. Het is waarschijnlijk, dat de U.S.S.R. ondervonden heeft, dat dit in de praktijk een belemmering betekende voor de ontwikkeling van de tarwe-export van dat land en vermoedelijk is dit de voornaamste aanleiding, dat de U.S.S.R. aan de 1962 overeenkomst zal deelnemen.

De betekenis van Rusland in de wereldhandel in tarwe moge blijken uit de cijfers, welke in bijgaand overzicht worden verstrekt.

Artikel 5 regelt de aankopen tegen de maximumprijs. Dit artikel is ongewijzigd gebleven. Exporterende landen verplichten zich om, bij overschrijding van de maximumprijs, aan de importerende landen een hoeveelheid tarwe te leveren, die gelijk is aan 100% van de gemiddelde afname van deze landen gedurende een bepaalde basisperiode en tegen een prijs, die niet hoger is dan de maximumprijs.

Artikel 6 handelt over de prijsgrenzen. De minimumprijs is vastgesteld op \$ 1.62½ per bushel (in 1959: \$ 1.50), de maximumprijs op \$ 2.02½ per bushel (in 1959: \$ 1.90). Deze verhoging van \$ 0.12½ is de resultante van de gevoerde onderhandelingen. Sinds het afsluiten van de Overeenkomst van 1959 is de vraag-en-aanbodssituatie namelijk gewijzigd. Immers ten gevolge van de grote droogte in 1961/62 bedroeg de tarweoogst in Canada dat jaar slechts 7 mln ton tegen 10 mln ton in 1958/59, 11 mln ton in 1959/60 en 13 mln ton in 1960/61.

Daarnaast hebben zowel Canada als Australië grote, meerjarige contracten met Aziatische landen en wel voornamelijk China gesloten. Deze verhoging moge blijken uit de cijfers van bijgaand overzicht.

Voorts hebben de Verenigde Staten, die nog wel over grote tarwevoorraden beschikken tot landbouwpolitieke maatregelen besloten, die ten doel hebben de produktie te beperken.

Op grond van een en ander en in verband met de snel afnemende voorraden kwaliteitstarwe eisten de exporterende landen oorspronkelijk een verhoging van \$ 0.25 per bushel. De aanvankelijke eensgezindheid van de importeurs inzake het ongewijzigd handhaven van de prijsgrenzen werd doorbroken toen Canada, Australië, Argentinië en de Verenigde Staten te kennen gaven, dat zij niet tot de Overeenkomst zouden toetreden, indien de importeurs niet bereid waren tot het aanvaarden van enige prijsverhoging. Ten slotte is met een gedeeltelijke prijsverhoging genoegen genomen.

Artikel 7 is nieuw ingevoegd en beoogt door middel van een klachtenprocedure bij de Internationale Tarweraad controle te krijgen op de prijsgrenzen van tarwebloem.

Vermeld moge nog worden, dat de ontwikkelingen van de gemeenschappelijke markt voor granen in het kader van de Europese Economische Gemeenschap het noodzakelijk maakten, dat in de Overeenkomst bepaalde voorzieningen werden getroffen om de volledige vrijheid van de E.E.G.-intra-handel in tarwe te garanderen. Alhoewel dit streven aanvankelijk op veel tegenstand stuitte is ten slotte toch een naar de mening van de ondergetekenden bevredigende oplossing gevonden. Verwezen moge worden naar de artikelen 13, lid 1, en 16, lid 4.

Overige bepalingen

Artikel 8: volgens dit artikel zullen de prijsgrenzen ook in acht dienen te worden genomen bij handel tussen importerende landen onderling. Deze bepaling geldt echter niet voor gedenaatureerde voertarwe. Ten deze zij nogmaals verwezen naar *artikel 16* waar de E.E.G.-intra-handel wordt vrijgesteld.

Artikel 13, lid 1, is zodanig aangevuld, dat E.E.G.-exporteurs zijn vrijgesteld van de verplichting om een maximumprijsverklaring te zenden aan de Tarweraad bij verkopen boven de maximumprijs aan E.E.G.-landen.

Artikel 14: de zwakke bepaling uit de vorige Overeenkomst is iets versterkt door aan het Uitvoerend Comité bepaalde volmachten te geven voor het instellen van een consultatieprocedure. Het zwakke punt blijft echter het ontbreken van middelen om nauwkeurig prijsverschillen voor de verschillende kwaliteiten tarwe vast te stellen.

Artikel 15: in de vorige Overeenkomst werden de basishoeveelheden, die dienen voor de berekening van de aanspraken van de importerende landen bij het overschrijden van de maximumprijs vastgesteld op basis van de eerste vijf van de zes voorafgaande oogstjaren. Ten einde uit te gaan van meer recente gegevens worden de basishoeveelheden thans berekend over de eerste vier van de vijf voorafgaande oogstjaren.

Artikel 15, lid 3, onder b van de Overeenkomst van 1959 beoogde de lange termijnovereenkomsten binnen de E.E.G. te dekken en in het bijzonder de bepalingen van *artikel 6* te ontgaan indien deze overeenkomsten zouden leiden tot prijzen, hoger dan de maximumprijs van de Tarweovereenkomst. Dit lid bevatte tevens een bepaling, waarin aan de Tarweraad bevoegdheden werden gegeven om te beslissen of de belangen van derde landen werden benadeeld.

Het tot stand komen op 14 januari 1962 van de Verordening voor de Gemeenschappelijke Markt van Granen, die zal leiden tot een volledig vrij verkeer tussen de E.E.G.-landen maakte het noodzakelijk deze bepalingen dusdanig te wijzigen, dat de Tarweovereenkomst op generlei wijze een belemmering zou kunnen worden voor de ontwikkeling van de intra-E.E.G.-handel. Met de nieuwe redactie van *artikel 16, lid 4,* is dit bereikt.

Verkopen tussen E.E.G.-landen boven de maximumprijs zijn hierdoor dus mogelijk gemaakt, zonder dat het risico wordt gelopen van interventie door de Tarweraad. Bovendien komt het handelsverkeer tussen E.E.G.-importlanden onderling niet ten laste van het zogenaamde vrije percentage van deze importerende landen.

Artikel 19: aan het Nederlandse verlangen om importen voertarwe uit te sluiten van de verplichtingen uit hoofde van deze overeenkomst is volledig tegemoet gekomen (vierde lid, onder b).

Artikel 24: deze bepaling behelst een erkenning van de speciale problemen van de ontwikkelingslanden en bevat een aanbeveling, dat surplusvoorraden zoveel mogelijk worden gebruikt om het consumptie-peil te verhogen en om de desbetreffende landen bij te staan in hun ontwikkeling.

Volledigheidshalve wordt hierbij gevoegd een overzicht van de door Nederland geïmporteerde hoeveelheden consumptietarwe en de gemiddelde c.i.f.-prijzen over de jaren 1957 tot en met 1961.

De Minister van Landbouw en Visserij,
V. G. M. MARIJNEN.

De Minister van Buitenlandse Zaken,
J. LUNS.

De Minister van Economische Zaken,
J. W. DE POUS.

De Minister van Financiën,
J. ZIJLSTRA.

WERELDEXPORTEN VAN TARWE EN TARWEBLOEM

× 1000 m.t.

	Wereldtotaal	Argentinië	Australië	Canada	U.S.A.	U.S.S.R.
juli 1957 t/m juni 1958						
totaal	32 432	2 114	1 656	8 592	10 966	3 909
in % v.h. wereldtotaal		6,5	5,1	26,5	32,8	12,1
waarvan naar:						
Europa zonder U.S.S.R.	15 815	981	359	5 224	2 909	3 709
(Nederland)	(1 253)	(101)	—	(545)	(215)	(7)
U.S.S.R.	365	—	—	365	—	—
Noord en Centraal Amerika	1 202	—	2	604	541	—
Zuid-Amerika	2 171	1 077	—	210	825	—
Azië	9 599	—	838	2 095	5 878	—
(China)	(75)	—	(3)	(71)	—	—
Afrika	1 979	38	143	53	248	200
Oceanië	358	—	314	41	—	—
Verhandeld onder I.W.A.	5 291	—	353	2 124	2 460	—
in % van het totaal	16,3	—	21,3	24,7	22,5	—
juli 1958 t/m juni 1959						
totaal	35 715	2 805	2 050	8 175	12 066	5 890
in % v.h. wereldtotaal		7,9	5,7	22,9	33,8	16,5
waarvan naar:						
Europa zonder U.S.S.R.	18 301	1 120	785	5 075	3 476	5 429
(Nederland)	(1 380)	(156)	—	(274)	(352)	(271)
U.S.S.R.	230	—	—	200	—	—
Noord en Centraal Amerika	1 026	—	—	432	518	—
Zuid-Amerika	3 086	1 586	—	203	1 084	—
Azië	9 609	8	848	1 898	6 187	32
(China)	(54)	—	(9)	(45)	—	—
Afrika	2 949	41	159	269	766	409
Oceanië	278	—	257	1	—	—
Verhandeld onder I.W.A.	5 199	7	431	2 272	2 211	—
in % van het totaal	14,5	0,3	21,-	27,8	18,3	—
juli 1959 t/m juni 1960						
totaal	36 696	2 141	3 156	7 575	13 875	5 520
in % v. h. wereldtotaal		5,8	8,6	20,6	37,8	15,-
waarvan naar:						
Europa zonder U.S.S.R.	16 848	881	817	4 621	2 937	5 213
(Nederland)	(1 287)	(104)	—	(221)	(346)	(142)
U.S.S.R.	—	—	—	—	—	—
Noord en Centraal Amerika	1 105	—	—	436	564	—
Zuid-Amerika	3 300	1 198	—	227	1 765	21
Azië	11 726	30	1 861	1 949	7 113	143
(China)	—	—	—	—	—	—
Afrika	3 209	—	208	334	1 419	72
Oceanië	272	—	254	1	—	—
Verhandeld onder I.W.A.	15 124	1 828	2 152	6 367	3 556	—
in % van het totaal	41,2	85,4	68,2	84,1	25,6	—

	Wereldtotaal	Argentinië	Australië	Canada	U.S.A.	U.S.S.R.
juli 1960 t/m juni 1961						
totaal	42 707	1 910	5 051	9 356	17 975	5 058
in % v. h. wereldtotaal		4,5	11,8	21,9	42,1	11,8
waarvan naar:						
Europa zonder U.S.S.R.	18 964	750	1 573	5 470	5 522	4 271
(Nederland)	(920)	(60)	(13)	(158)	(347)	(206)
U.S.S.R.	204	—	—	204	—	—
Noord en Centraal Amerika	1 052	—	—	477	338	146
Zuid-Amerika	3 310	1 100	—	207	1 784	185
Azië	14 606	46	2 984	2 836	8 213	121
(China)	(1 966)	—	(1 175)	(781)	—	—
Afrika	3 044	10	240	152	1 861	51
Oceanië	238	—	221	—	—	—
Verhandeld onder I.W.A.	14 407	1 239	2 443	6 358	3 541	—
in % v. h. totaal	33,7	63,8	48,3	68,2	19,7	—

PRODUKTIE VAN TARWE × 1000 m.t.

	Gemiddeld 1934/35– 1938/39	Gemiddeld 1954/55– 1958/59	1958/59	1959/60	1960/61	Voorlopig 1961/62
Wereld (excl. China)	143 713	196 045	227 426	217 933	218 817	208 529
Europa zonder Rusland	42 660	48 526	50 916	56 581	52 553	50 981
U.S.S.R.	38 143	58 360	76 570	69 101	63 900	65 500
Noord en Centraal Amerika	27 030	42 044	51 260	43 060	51 490	42 150
Zuid-Amerika	8 230	9 462	9 240	8 148	6 650	7 300
Azië (zonder China)	19 407	27 648	28 040	30 240	30 870	31 150
Afrika	3 860	5 590	5 380	5 170	5 680	4 500
Oceanië	4 383	4 521	6 020	5 639	7 674	6 948
Nederland	430	370	402	494	590	482
Canada	7 170	11 874	10 117	11 254	13 325	7 122
U.S.A.	19 476	29 041	39 782	30 512	36 940	33 611
Australië	4 200	4 415	5 855	5 402	7 449	6 703

GEIMPORTEERDE HOEVEELHEDEN CONSUMPTIETARWE IN NEDERLAND (1 augustus t/m 31 juli)

Bron: Ps. G. Z. P.

land van herkomst	1957/58		1958/59		1959/60		1960/61	
	hoeveelh. in m.t.	gem. cif pr. per 100 kg	hoeveelh. in m.t.	gem. cif pr. per 100 kg	hoeveelh. in m.t.	gem. cif pr. per 100 kg	hoeveelh. in m.t.	gem. cif pr. per 100 kg
U.S.A.	152 572	25,70	207 548	24,52	157 314	24,92	232 593	24,45
Canada	485 002	23,39	200 349	23,96	185 640	25,02	147 259	24,47
Argentinië	44 317	25,22	34 297	24,69	43 572	24,90	25 369	24,63
België	3 318	20,74	8 945	22,46	5 450	20,95	100	20,96
Frankrijk	27 671	22,09	2 896	22,67	14 701	22,46	29 664	20,30
Griekenland			1 192	21,87	334	22,07		
Italië			1 892	23,23				
Joego Slavië							428	21,75
Oost Duitsland					240	23,43	1 844	22,40
Roemenië					220	23,94		
Rusland	8 465	25,20	254 948	24,29	205 517	24,37	190 915	24,21
Spanje			650	26,41				
Uruguay	27 994	23,86	3 476	24,47				
Zweden	1 854	22,07					7 810	22,90
diverse	3							
Totaal	751 196	23,94	716 193	24,25	612 988	24,67	635 982	24,17